

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд
за даване на образователна и научна степен „доктор“
по професионално направление 5.5 „Транспорт, корабоплаване и авиация“
Научна специалност: „Експлоатация на водния транспорт, морските и речните пристанища“

Автор на дисертационния труд: к-н лейт. Тодор Димов Коритаров

Тема на дисертационния труд: Критерии за оценка на ефективността на корабоплавателни дейности

Изготвил становището: проф. д.т.н. инж. Асен Недев Атанасов, ТУ – гр. Варна

Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита от катедрен съвет на катедра „Експлоатация на флота и пристанищата“, проведен на 26.05.2017г. съгласно заповед на Началника на ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“ № ЕД-118/18.05.2017г. На тази основа и в съответствие с чл.5, ал.1 от ЗРАС факултетният съвет на факултет „Навигационен“ е насочил дисертацията за защита. Отбелязвам, че всички действия по организацията на защитата са в съответствие с процедурата на ВВМУ (Приложение №16). Становището е изготвено при спазване на изискванията приети във ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“ (Приложение №15).

1. Актуалност на проблема

При оценката на актуалността на проблема имам предвид констатацията, че липсата на ясни и еднозначни правила и алгоритми за действия в условия на непознати икономически ситуации доведе до поява на широка гама от временни стратегии, в които вместо здравата икономическа логика преобладаваха различни „поведенчески“ фактори и критерии. Видя се, че заедно с колебанията между предлагане и търсене на транспортни услуги, върху размера на ефективността на корабоплавателите в различни моменти оказваха позициите на двете страни на фрахтовия пазар, като твърдост по време на преговорите на корабособственика, желанието му да се справи с кризата самостоятелно или чрез различни обединения и алианси, брой на конкурентите

на пазара, възможност за използване на алтернативни транспортни видове и др. Тъй-като цената на фрахтовата услуга е равна на стойността, получена от превозвача се засилва влиянието на голям брой фактори, които в близкото минало не бяха съществени: експлоатационни разходи (стойност на горивата, работни заплати на екипажа, техническо обслужване, застраховки и др.), капиталови разходи при покупка на кораба (депозити, лихви, амортизации), разходи за брегово или пристанищно обслужване (такси, административен персонал, аренда), маркетинг, планиране и осъществяване на рейса, разпределение на дейностите в системата „човек-машина“ (капитани, механици, средства за регулиране и управление), околна среда (отчитане на климат и опасности от пирати) и не на последно място мерките за управление на риска. В тези условия е важно определянето на факторите, от които зависят нивата на транспортните издръжки и фрахтовите цени и как те влияят на товаропотоците, оборота, направленията и структурата на морската търговия. Измененията на голямото множество от фактори и критерии водят до нарушения в баланса между търсенето и предлагането на фрахтовия пазар, което издига актуалността на действията по откриване и систематизиране на критериите за оценка на ефективността на корабоплаването. Това определя и безспорната актуалност на дисертационния труд.

2. Състояние на проблема и оценка на литературата

Състоянието на проблема е описано в четири групи номерирани източници, които аз подреждам така: учебници и монографии, статии в списания, сведения от електронни ресурси и справочници. Поради това, че част от трудовете са посочени повече от един път в библиографския списък, няма съответствие между броя на трудовете и общото число 149. Така например един и същ труд е поставен под два различни номера (№47 и 66 и №51 и 69, са едно и също заглавие). При описването на някои трудове се използват непонятни съкращения, от които не става ясно кои са авторите и как са подредени в оригинала. На мен ми е ясно защо се е случило така. Причината беше в това, че с мое съгласие беше решено библиографията да бъде представена по реда на цитирането, а не по азбучен ред и без да се оформят две групи: на кирилица и латиница. Поемам своята част от вината като научен ръководител и смятам, че експериментът не беше удачен.

3. Методика на изследването

В основата на методиката на изследване са заложили оценката и анализът на риска при различни експлоатационни ситуации. По мое мнение това е базата за методично и тематично обединяване на съществено различаващите три тематични области: техническа, управленска и икономическа. В най-пълнен обем е решена задачата за анализ на риска от пречупването на корпусите на кораби, плаващи в неспецификационни условия.

Така избраната методика може да даде отговор на поставената цел и да реши задачите на дисертационния труд.

4. Приноси в дисертационния труд

4.1. Научно-приложни приноси, свеждащи се до получаване на нови и потвърдителни факти и модели за избор и оценка на значимостта на критериите за ефективност на корабоплавателни дейности:

- Предложена е реализирана в конкретни случаи е обща схема за анализ на риска при избора на критерии за оценка на ефективността на корабоплавателните дейности.
- Предложена е вероятностна и логическа схема за приемане на управляващи решения в навигационни и технически аспекти в условията на непълна информация.

4.2. Приложни приноси, свеждащи се до получаване на конкретни резултати за внедряване в морските транспортни дейности:

- Получени и обобщени са реални данни за аварията и катастрофите на корабите с ограничен и смесен район на плаване след тяхната конверсия, приватизация, реконструкция и модернизация.
- Разработени са практически приложими рискови матрици и процедури за управление на риска на кораби, плаващи по системата „Дунав-Майн-Рейн“ и „Големия Европейски плавателен пръстен“.
- Разработен е калкулатор за пресмятане на стойностите на тайм-чартърния еквивалент в оперативната среда на мениджмънта на корабните оператори.

- Реализирани са учебно-методични приноси, свеждащи се до въвеждане на част от получените резултати в учебния материал по дисциплината „Морско дело“.

5. Възможности за използване на резултатите в практиката

Към документите за защита на дисертацията са приложени референции от Генералния директор на Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ и Изпълнителна агенция „Морска администрация“. От тяхното съдържание се виждат възможностите за бъдещи приложения на дисертационния труд.

6. Заключение

Мнението ми за представения дисертационен труд е положително. Считаю, че в него е получен добър баланс между образователни цели и научно-приложни резултати и приноси. Това ми дава основание да предложа на уважаемото жури да присъди на магистър к-н лейт. Тодор Димов Коритаров образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 5.5. „Транспорт, корабоплаване и авиация“.

13.06.2017 г.
гр. Варна

Разработил становището:.....
(проф. д.т.н. инж. Асен Недев Атанасов)